

(3 Hours)

[Total Marks : 100]

NB: 1) Attempt any Five questions

2) All questions carry equal marks.

3) Answers to the two sections should be written in the same answer book

Section I

1. Discuss the measures for livestock conservation.

OR

State the various types of renewable and non-renewable resources.

2. State the various uses of land in human development.

OR

Describe in detail the various types of lands in Maharashtra.

3. Explain the causes and consequences of water pollution.

OR

Explain in detail the nature of water conservation.

Section II

4. Explain the concept of population growth and write its consequences.

OR

State the importance of vocational education in rural development

5. What is meant by Infrastructure Facilities? State the nature of Infrastructure Facilities

OR

Explain role of Transport Facilities in rural development

6. Explain the concept of non-traditional energy and its types.

OR

Write in detail various types of biogas.

मराठी रूपांतर

वेळ : 3 तास

गुण : १००

सूचना : १) कोणतेही पाच प्रश्न सोडवा.

२) सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत.

३) दोन्ही विभागांची उत्तरे एकाच उत्तर पत्रिकेत लिहा.

विभाग १

१. पशुसाधन संपत्तीच्या संवर्धनासाठी उपाय सुचवा.

किंवा

पुनर्निर्मित होणाऱ्या आणि पुनर्निर्मित न होणाऱ्या साधन संपत्तीचे विविध प्रकार सांगा.

२. मानवी विकासातील जमिनीचे विविध उपयोग सांगा.

किंवा

महाराष्ट्रातील जमिनीचे प्रकार सविस्तर लिहा.

३. जलप्रदूषणाची कारणे आणि परिणाम स्पष्ट करा.

किंवा

जलसंवर्धनाचे स्वरूप सविस्तर विशद करा.

विभाग २

४. लोकसंख्या वाढ संकल्पना स्पष्ट करा आणि लोकसंख्या वाढीचे परिणाम लिहा.

किंवा

ग्रामीण विकासात व्यावसायिक शिक्षणाची भूमिका सांगा.

५. पायाभूत सुविधा म्हणजे काय? पायाभूत सुविधांचे स्वरूप सांगा.

किंवा

ग्रामीण विकासात वाहतूक सुविधांची भूमिका स्पष्ट करा.

६. अपारंपरिक ऊर्जा संकल्पना विशद करा आणि तिचे प्रकार सांगा.

किंवा

बायोगॅसचे प्रकार सविस्तर लिहा.